

Dosarul nr. 2ra-1565/2021

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud.V.Belous)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S.Procopciuc, E.Grumeza, N.Chircu)

ÎNCHEIERE

27 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iurie Bejenaru
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vasile Diaconu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Diaconu
împotriva lui Iurie Pogorevici, Jermena Pogorevici, David Pogorevici cu privire
la nulitatea actelor juridice,
împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 17 mai 2019 Vasile Diaconu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Iurie Pogorevici, Jermena Pogorevici, David Pogorevici cu privire
la constatarea nulității contractelor de donație nr.1621 și nr.1622 din 22 aprilie
2015.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 19 martie 2015, în baza
contractului de împrumut, i-a dat lui Iurie Pogorevici suma de 18310 dolari SUA,
cu termen de rambursare până la 19 aprilie 2015, însă la scadență, pârâtul nu a
executat obligația de restituire a împrumutului.

Prin ordonanța Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 28 septembrie 2015,
s-a dispus încasarea de la Iurie Pogorevici în beneficiul lui Vasile Diaconu, a
datoriei în sumă de 18310 dolari SUA și 5496 lei cu titlul de taxă de stat. Ulterior,
în temeiul documentului executoriu nr. 2p/o/642/15 din 28 septembrie 2015, emis
de Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău, s-a dispus intentarea procedurii de
executare.

În scopul asigurării executării documentului executoriu, executorul
judecătoresc Iacob Miron a dispus aplicarea sechestrului asupra mijloacelor
financiare deținute de Pogorevici Iurie pe conturile bancare în toate instituțiile
bancare din RM. În cadrul procedurii de executare a documentului executoriu s-a
constatat că Pogorevici Iurie și soția acestuia, Pogorevici Jermena, nu dispun cu
drept de proprietate de bunuri imobile, unități de transport, nici nu figurează în
calitate de fondator, asociat sau administrator al întreprinderii.

Totodată, a constatat că prin contractul de donație nr.1621 din 22.04.2015, pârâții Pogorevici Iurie și Pogorevici Jermena, au donat fiului minor Pogorevici David, imobilul format din casa de locuit individuală, cu suprafața de 123,1 m² cu construcțiile accesorii, cu suprafața de 5,2 m², 27,6 m², 1,4 m² împreună cu terenul pentru construcții pe care se află cu suprafața de 0,1309 ha, situate pe adresa XXXXX cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX.

Iar, prin contractul de donație nr.1622 din 22.04.2015, au donat bunul imobil amplasat în XXXXX, terenul grădină cu suprafața totală de 0,1201 ha, cu numărul cadastral XXXXX.

A comunicat că înstrăinând bunurile, Pogorevici Iurie și Pogorevici Jermena au manifestat un comportament dolosiv, fără intenția de a produce efecte juridice, încheierea contractelor având scop retragerea de sub urmărire a bunurilor imobile și de a crea obstacole la executarea încasării forțate a datoriei, fiind evidentă intenția directă și dolosivă a pârâților Pogorevici Iurie, Pogorevici Jermena și Pogorevici David de a înstrăina bunurile imobile.

A mai menționat reclamantul că tranzacțiile reflectate supra s-au planificat din start și au un caracter fictiv, fără intenția de a produce efecte juridice, realizarea acestora având ca scop final retragerea de sub urmărire a bunurilor imobile, fapt despre care cu certitudine cunoștea și Pogorevici David, care este fiul pârâților Pogorevici Iurie și Pogorevici Jermena.

În drept, pretențiile se întemeiază pe dispozițiile art.221, 585, 619, Cod civil.

A solicitat Diaconu Vasile declararea nulității absolute a contractelor nr.1621 și 1622 din 22.04.2015 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 18 octombrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul central acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 03 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de avocatul Gherman Diomid, în interesele lui Diaconu Vasile, casată hotărârea din 18 octombrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul central și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă. S-a constatat nulitatea absolută a contractelor de donație nr.1621 și 1622 din 22 aprilie 2015 a imobilelor cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, amplasate în XXXXX și a imobilului cu număr cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul XXXXXX, încheiate între Pogorevici Iurie, Pogorevici Jermena ca donatori și Pogorevici David ca donatar.

S-a radiat din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate a lui Pogorevici David în privința bunurilor imobile date.

S-au încasat în mod solidar de la Pogorevici Iurie și Pogorevici Jermena în beneficiul lui Diaconu Vasile cheltuielile de judecată în sumă de 9375,50 lei.

Prin decizia din 14 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a admis apelul declarat de Cojocar Elena în interesele lui Pogorevici Iurie, s-a casat decizia din 03 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți și s-a remis cauza la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Diaconu Vasile și s-a menținut hotărârea din 18 octombrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că Diaconu Vasile argumentează în acțiune caracterul fictiv al contractelor de donație nr.1621 și

nr.1622 din 22.04.2015 prin faptul că acestea au fost încheiate fără intenția de a produce efecte juridice și în special cu scopul de a retrage bunurile imobile de sub urmărire în cadrul executării silite a ordonanței de încasare de la debitorul Pogorevici Iurie în beneficiul lui Diaconu Vasile a datoriei la împrumutul în mărime de 18310 dolari SUA, acordat prin contractul de împrumut nr.1 din 19 martie 2015.

Instanța de apel a notat că la 03 octombrie 2017 și la 15 noiembrie 2017 Pogorevici Iurie a transferat creditorului Diaconu Vasile câte 8800 lei, potrivit ordinelor de încasare a numerarului (f.d.54,55). Acest transfer a fost confirmat de Diaconu Vasile în recipisa scrisă personal la 14 decembrie 2018, în care indică că ambele transferuri a câte 8800 lei constituie 2000 dolari SUA (f.d.53). La fel, sunt anexate 2 ordine de încasare în mărime a câte 180000 ruble rusești fiecare (f.d.60), cererea din 16 noiembrie 2015 pentru transfer a sumei de 2050 dolari SUA pe numele lui Diaconu Vasile (f.d.61); cererea lui Pogorevici Iurie din 25 martie 2016 pentru transferul sumei de 20000 ruble rusești pe numele lui Diaconu Vasile (f.d.59).

Debitorul a transferat și la contul executorului judecătoresc Iacob Miron sume în contul cheltuielilor de executare: la 25 aprilie 2019-2000 lei, la 20 martie 2019-3000 lei, la 04 iulie 2019-3000 lei (f.d.56-58).

Mai mult ca atât, datoria în mărime de 16310 dolari SUA a fost stinsă, fapt confirmat de apelant în ședința de judecată a instanței de apel.

Instanța de apel a concluzionat că acțiunile întreprinse de către Pogorevici Iurie după încheierea contractelor de donație litigioase nu s-au manifestat prin eschivarea de la plata datoriei, ci dimpotrivă, acesta a întreprins acțiuni concrete care au dus la stingerea datoriei formate în mărime de 16310 dolari SUA, deci nu s-a confirmat comportamentul cu rea-credință a debitorului.

La caz, instanța de apel a menționat că contractele de donație contestate corespund prevederilor legale și nu conțin careva elemente ce ar atrage nulitatea lor, or, contractele contestate reprezintă o manifestare de voință perfect legală și întemeiată a părților contractante, toate obligațiile asumate în baza contractului au fost executate de ambele părți în mod conștiincios și nici nu persistă încălcarea prevederilor legale aferente contractului.

În consecință, acțiunea depusă de Diaconu Vasile cu privire la declararea nulă a contractelor de donație este neîntemeiată, pe motiv că reclamantul/apelant nu a demonstrat că între pârâții/intimați ar fi existat o înțelegere dolosivă, precum și că actele juridice ar fi unele fictive. Or, este cert că acestea au fost executate, inclusiv prin transmiterea în posesie.

În contextul dat instanța de apel a relatat că pretenția lui Diaconu Vasile este lipsită de suport juridic, or în cererea sa lipsește elementul nulității și faptul că acesta a existat la încheierea actului, deoarece cauza de nulitate a unui act juridic trebuie să existe în momentul încheierii actului; cauza de nulitate exista în momentul încheierii actului juridic și constă în nerespectarea unei dispoziții legale referitoare la încheierea valabilă a actului.

De asemenea, instanța de apel a relatat că actele juridice contestate au fost încheiate pînă la emiterea ordonanței judecătorești de încasare a datoriei, că după aceasta debitorul a întreprins toate măsurile cu privire la stingerea acesteia.

La 10 decembrie 2020 executorul judecătoresc dispune încasarea dobânzilor de întârziere, astfel, instanța de apel a menționat că nu constituie temei de anulare a contractelor de donație, or, la momentul întocmirii acestora datoriile menționate nici nu existau.

Instanța de apel a invocat că nu se poate conchide că în septembrie 2015 Pogorevici Iurie, Pogorevici Jermena au înstrăinat bunurile pentru a se eschiva de la executarea unei eventuale datorii incerte, inexistente la moment, care ar putea/sau nu să apară în viitor.

În acest context, instanța de apel a indicat că Diaconu Vasile n-a demonstrat caracterul fictiv al actelor juridice, nici intenția donatorilor Pogorevici Iurie, Pogorevici Jermena de a prejudicia creditorul, nici reaua-credință a donatarului la încheierea contractelor de vânzare-cumpărare.

Or, prin prisma prevederilor art.9 alin.1 Cod Civil, buna-credință a ultimului se prezumă pînă la proba contrară. Nu a demonstrat Diaconu Vasile nici faptul că actele juridice au fost încheiate anume în scopul de a-l prejudicia pe el ca creditor.

La 26 august 2021, Diaconu Vasile a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin urmare, cererea de recurs declarată la 26 august 2021, se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 15 septembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimatului copia recursului și a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată Diaconu Vasile.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Diaconu Vasile se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Iurie Bejenaru

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan